

figuren uit de wereld van geleerden, naast nog zooveel anderen uit die van bankiers of handeldrijvenden. Daar zijn er echter ook uit een kring van menschen, die Veth nader stonden, waarmee hij familiaarder omging: de kunstenaars. Daaronder zijn vooral aan te duiden de pittige teekening van Breitner in profiel en niet minder de uitbeelding van Jacobus van Looy, rechtuit in het gelaat gezien, en de pijp in den mond, met een monterheid en royaalheid van doen uitgevoerd, die voor Veth ongewoon is. Nog denk ik bij het zwart-en-wit werk in 't bijzonder aan zijn, ietwat schertsende, karakteriseering van den stok-dooven, glurenden Gabriël en weer anders aan den ouden Beets, in wiens verlepte facie de donkere oogen gloeien als nog brandende kooltjes in een hoopje asch. Het teeken- en grafisch werk van Veth wordt wel eens milder beoordeeld dan het geschilderde. Is echter die taxatie heelemaal redelijk? Zijn welgeoefende en kundige hand van teekenen kon zich daar vrijer en lustiger laten gaan, gelijk bij de voortreffelijke teekening van pachter Krebhiel met den — als omsluitend hoofddeksel zoo juist geteekenden — breeden flambardhoed op.

Deze tentoonstellingen zullen er echter wel toe bijgedragen hebben koelzinnigen tot niet alleen rechtvaardiger, maar ook warmer waardeering te brengen der kunst van Veth. Van den anderen kant is het echter ook noodig, bij de erkenning van de ongemeene deugdelijke kwaliteiten, de oogen kritisch geopend te houden om, zooal niet de feilen, dan toch de betrekkelijkheid der waarde daarvan te zien. Want niet zonder reden wekt het werk van Veth menigmaal een gevoel van onbevredigdheid.

Men zou de schildering van Veth sappiger kunnen wenschen, de voordracht leniger en eleganter, de uitvoering in 't algemeen, wat men noemt: magistraler — een eisch, die bij het grondkarakter van dit werk echter misplaatst is. Dat er hoedanigheden van smaak of distinctie te zeer afwezig zijn en evenzeer het werk van picturale weeligheid verstoken, is mede een kortzichtige uitspraak. In vorm-, als in kleurduiding zijn er dikwijls delicaatheden, fijne keuringen — een teeder uitspreiden van brooze tinten — die achter dit werk van wijs overleg en bezonkenheid toch ook van een stille, innerlijke bewogenheid blijk geven. En ook wel kan, wanneer het onderwerp en toe ligt, Veth in soepele buiging zijn lijnen trekken en een andermaal — al is het zeldzaam — heeft hij een gratie in de voordracht, een teederheid in modeleerend schilderen, wanneer het er om gaat het verscholen jongvrouwelijke uit de schoone en gave rondingen van het gelaat te ontraadselen. Het gevoel van niet-geheele bevredigdheid wordt hier niet veroorzaakt door vaagheid in het werk, nog minder door oppervlakkigheid, maar integendeel door een zekere overcompleteid, een overmaat van nadrukkelijkheid. De grootheid, die door den eenvoud gekenmerkt wordt, voelt men er te zeer afwezig. Nader bezien komt het hierop neer, dat de cardinale en onvolprezen deugden soms verkeeren in hun tegendeel. Als weinigen